

نام :
نام خانوادگی :
محل امضاء :

صبح جمعه
۹۲/۱۲/۱۶
دفترچه شماره (۱)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**آزمون ورودی
دوره‌های دکتری (نیمه متمرکز) داخل
سال ۱۳۹۳**

**مجموعه علوم تاریخی (۳)
(کد- ۲۱۰۹)**

تعداد سؤال: ۹۰
مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (از آغاز تا هخامنشی - از هخامنشیان تا پایان ساسانی، روش تحقیق در تاریخ باستان)	۹۰	۱	۹۰

اسفندماه سال ۱۳۹۲
این آزمون نمره منفی دارد.
استفاده از ماشین حساب مجاز نمی‌باشد.

- ۱- محل سکونت و خاستگاه لولوبی‌ها احتمالاً در کدام منطقه واقع بوده است؟
 (۱) دره‌ی رسوبی کرخه (۲) دره‌ی رود دیاله (۳) دره‌ی رود دز (۴) شمال غرب رود خابور
- ۲- تقسیم ساتراپی لیدی به دو ساتراپی با دو مرکز سارد و داسکیلیون، به کدام پادشاه هخامنشی منسوب است؟
 (۱) داریوش دوم (۲) خشایارشا (۳) داریوش بزرگ (۴) کوروش کوچک
- ۳- نخستین پادشاه آشوری که در سده‌ی نهم ق.م به ناحیه پارسوآ/پرسوئه (میان سلیمانیه و کوه الوند) لشکر کشید کدام است؟
 (۱) آدد نیراری (۲) سارگون دوم (۳) شلمانصر (۴) شمش‌ی آدد پنجم
- ۴- کدام یک حکمران مانایی و دست نشانده‌ی آشور است که دیاکو/دیوگو، حکمران ماد، بر ضد وی به پا خاست؟
 (۱) آرگیشتی (۲) اولوسونو (۳) روسا (۴) منوآ
- ۵- کدام پادشاه آشور، از طریق اتحاد با سکاها، به واسطه‌ی ازدواج دخترش با سرکرده‌ی آنان، موجبات جدایی سکاها از «خشترینه» (فرورتیش) و شکست شورش «ماد» را فراهم کرد؟
 (۱) آشور بانی پال (۲) اسرحدون (۳) تیگلات پیلسر (۴) سارگون سوم
- ۶- پادشاه بابل که در اوایل سده‌ی هفتم ق.م تهاجم به آشور را آغاز کرد و پادشاهی ماد به همراهی و یاری وی پرداخت، چه نام داشت؟
 (۱) نبوپلسر (۲) نبونید (۳) نبوکدنصر یکم (۴) نبوکدنصر دوم
- ۷- با توجه به کاربرد عنوان و لقب ..... برای فرمانروایان ماد در اسناد آشوری در سده‌ی هشتم ق.م، که به معنای «کدخدا» است می‌توان دریافت که در سرزمین ماد، در آن روزگار پادشاهی یکپارچه‌ای وجود نداشته است.
 (۱) بل‌آلی (۲) شار (۳) شارشارانی (۴) ناگو
- ۸- کدام محوطه‌ها در قلمرو باستانی ماد به ترتیب، نمایانگر بقایای «کاخ بزرگ با تالارهای پر ستون» و «دژ دفاعی» اند؟
 (۱) نوشی جان تپه- تپه گیان (۲) نوشی جان تپه- گودین تپه
 (۳) گودین تپه- نوشی جان تپه (۴) تپه گیان- نوشی جان تپه
- ۹- ساتراپ کاپادوکیه که در حدود سال ۳۶۸ تا ۳۶۷ ق.م. به شورش علیه دولت هخامنشی محکوم شد چه نام داشت؟
 (۱) اتوفراداتس (۲) داتامس (۳) موبسولوس (۴) آریوبرزنس
- ۱۰- کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) هومین- نمونه از پادشاهان سلسله‌ی ایگهلکی بود.
 (۲) ایلام/عیلام در زمان آشور بانی‌پال ویران شد و استقلال خود را از دست داد.
 (۳) هومین- نیکش دوم سیپر را در هم کوبید و سنگ یادبود نام-سین را از آن خود کرد.
 (۴) در دوران سلطنت هومین-نومنه زندگی در ایلام/عیلام سرشار از آرامش و رفاه بوده و خبری از جنگ با کاسی‌ها نبود.
- ۱۱- کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) بنای چغازنبیل به اونتش-نپیریش منسوب است.
 (۲) معنای نام اونتش-نپیریش «من را کمک کرد خدای بزرگ» است.
 (۳) اونتش-نپیریش تندیس ایمریه، ایزد بابلی را به غنیمت گرفته و به شوش برد.
 (۴) اونتش-نپیریش به بین‌النهرین یورش برد و پسر خود، کوتیر-نپهونته را فرمانروای بابل کرد.
- ۱۲- کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) اپرت، پسر خود سیلههه را به امیری شوش منصوب کرد.
 (۲) اپرت معبد ایزد ماه را به پایان رساند که پدرش آغاز کرده بود.
 (۳) سیلههه به هنگام جلوس بر تخت سلطنت، خواهر زاده‌اش اتهوشو را حاکم شوش کرد.
 (۴) اپرت، نخستین و تنها شاه ایلامی/عیلامی بود که پیش از نام خود، نشانه نام خدا را به کار برد.
- ۱۳- ایلامی‌ها/عیلامی‌ها و آشوری‌ها رود «دز» را چه می‌خواندند؟
 (۱) ایدیده (۲) اولایوس (۳) پاسیتیگریس (۴) کوپراتس

- ۱۴- ایگور دیاکونف عقیده داشت که پرسوئه (گاه پرسوئش) .....
 (۱) نام کشور است.
 (۲) نام قبیله است.
 (۳) معادل پرسومش آکدی است.
 (۴) معادل پرسوئش آکدی است.
- ۱۵- نخستین فرمانروای ایلامی / عیلامی که خود را «پادشاه انشان و شوش» نامید، کیست؟
 (۱) هومین نومن
 (۲) شیلههه
 (۳) اونتش نیپیش
 (۴) ائرت
- ۱۶- تپه یحیی را کدام باستان شناس کاوش کرده است؟
 (۱) اریکا راینر
 (۲) رومن گیرشمن
 (۳) لمبرگ- کارلوسکی
 (۴) هانسمن
- ۱۷- نخستین ایران شناسی که مکان ایران و یج را در ناحیه‌ی خوارزم بازشناسی کرد، که بود؟
 (۱) بنونیست
 (۲) تولستوف
 (۳) مارکوارت
 (۴) هنینگ
- ۱۸- بر اساس برخی از متن‌های پهلوی، «وتیکرد» بنیان‌گذار ..... است.
 (۱) خط
 (۲) صنعت
 (۳) کشاورزی
 (۴) فرمانروایی
- ۱۹- معادل فارسی باستان کشور «مصر» و رود «نیل» به ترتیب (از راست به چپ) کدام است؟
 (۱) Kūša- و Tāravā-
 (۲) Tāravā- و Kūša-
 (۳) Pirāva- و Mudrāya-
 (۴) Pirāva- و Mudrāya-
- ۲۰- در اساطیر ایران باستان، به ترتیب (از راست به چپ)، صفت «شفا بخش» از آن کیست؟ و چه کسی مردمان را در برابر جَرَب، تب و ضعف یاری می‌کند؟
 (۱) اثرط؛ هوشنگ
 (۲) ثریته؛ فریدون
 (۳) ثریتونه؛ اثرط
 (۴) هوشنگ؛ ثریته
- ۲۱- نام دیگر «گوکرنه» (Gaokarana) چیست و در کجا یافت می‌شده است؟
 (۱) گوپت شاه؛ خونیرث
 (۲) گوپت شاه؛ دریای وروکشه
 (۳) هوم سفید؛ خونیرث
 (۴) هوم سفید؛ دریای وروکشه
- ۲۲- بنابر تاریخ اساطیری ایران، سه هزار سال سوم به ترتیب شامل چه رخدادهایی است؟
 (۱) ظهور زردشت - ظهور آشیدر، آشیدرماه و سوشیانس
 (۲) شهریاری کیانیان - فرمانروایی ضحاک - ظهور زردشت
 (۳) حکومت پیشدادیان - فرمانروایی ضحاک - شهریاری کیانیان و جنگ‌های ایران و توران
 (۴) آفرینش مادی جهان در ۷ مرحله به ترتیب، آسمان، آب، زمین، گیاه، جانور، انسان و آتش
- ۲۳- فرضیه‌ی پیوند خاندان شاهی ماد با خاندان زردشت، به ترتیب، از کدام مورخ کهن سرچشمه می‌گیرد و کدام محقق جدید بر آن تأکید کرده است؟
 (۱) کتسیاس - هرتسفلد
 (۲) کتسیاس - هنینگ
 (۳) هرودت - هرتسفلد
 (۴) هرودت - هنینگ
- ۲۴- مرکز اصلی پرتکنه‌ای‌ها / پارتاکنه‌ها، از قبایل مادی کجا بوده است؟
 (۱) اصفهان
 (۲) کرمانشاه
 (۳) همدان
 (۴) یزد
- ۲۵- کدام پژوهشگر گورهای صخره‌ای غرب ایران و کردستان عراق را که پیش‌تر از آن مادی‌ها دانسته می‌شد، مربوط به اواخر عصر هخامنشی دانسته است؟
 (۱) پرادا
 (۲) فن‌گال
 (۳) کلایس
 (۴) گیرشمن
- ۲۶- در پایان سده‌ی ۷ ق.م، پایتخت اورارتو چه نام داشت و مکان کنونی آن کجاست؟
 (۱) تیشباینی - ایروان
 (۲) تیشباینی - وان
 (۳) توشپه - ایروان
 (۴) توشپه - وان
- ۲۷- از اوایل سده‌ی ۸ ق.م تا ۷۴۴ ق.م، کدام دولت رقیب آشوری‌ها در تلاش برای به دست آوردن بازارهای فلات ایران و انحصار بازرگانی در آنجا شد؟
 (۱) اورارتو
 (۲) بابل
 (۳) مانیایی
 (۴) هوری

- ۲۸- دیاکونف در کتاب «تاریخ ماد» بیشتر ..... و علی یف در کتاب «تاریخ ماد» خود بیشتر به ..... پرداخته است.
- ۱) کاوش‌های باستان‌شناسی و نژادشناسی - کتیبه‌های شرق باستان
  - ۲) کاوش‌های باستان‌شناسی و نژادشناسی - منابع کلاسیک
  - ۳) منابع کتبی را گردآوری کرده - مطالعات زبان شناختی
  - ۴) منابع کتبی را گردآوری کرده - کاوش‌های باستان‌شناسی و نژادشناسی
- ۲۹- کدام گزینه درباره‌ی زردشت درست است؟
- ۱) زردشت در گاهان آثرون خوانده شده است.
  - ۲) زردشت در وندیداد زوتر خوانده شده است.
  - ۳) در یسن‌ها پندوه از دشمنان زردشت خوانده شده است.
  - ۴) در یسن‌ها گرهمه از دوستان زردشت خوانده شده است.
- ۳۰- کدام گزینه درباره‌ی بهمن امشاسپند نادرست است؟
- ۱) پشتیبان حیوانات سودمند است.
  - ۲) نخستین زاده‌ی اهورمزداست و با دیو ایندره مخالف است.
  - ۳) در طرف راست اهورمزدا می‌نشیند و نام او به معنی «اندیشه‌ی خوب» است.
  - ۴) پس از مرگ، روان پارسایان را خوشامد می‌گوید و آن‌ها را به بالاترین قسمت بهشت رهنمون می‌شود.
- ۳۱- کشف چه اسنادی منجر به شناسایی مکان جغرافیایی انشان شد؟
- ۱) خوانده شدن کتیبه بیستون
  - ۲) خوانده شدن الواح ایلامی / عیلامی تخت جمشید
  - ۳) کشف کتیبه‌هایی در کاوش‌های شهر شوش
  - ۴) کشف کتیبه‌هایی در کاوش‌های تل ملیان
- ۳۲- اصطلاح اوممان ماندا (umman-manda) به معنی بربرهای شمالی، در استوانه نیونئید پادشاه بابل به چه کسانی اشاره دارد؟
- ۱) مادی‌ها
  - ۲) لودی‌ها
  - ۳) کیمری‌ها
  - ۴) سکاها
- ۳۳- در رویدادهای پس از کشته شدن گوماته‌ی مغ، به ترتیب چه کسانی در ایلام و مرو شورش کردند؟
- ۱) آسینه، چیسنتمه
  - ۲) آسینه، فراده
  - ۳) وهیزداته، فراده
  - ۴) وهیزداته، چیسنتمه
- ۳۴- کدام مورخ باستانی گزارش کرده است که داریوش یکم از کارتاژی‌ها خواست که کودکان خود را قربانی نکنند؟
- ۱) پومپئیوس تروگوس
  - ۲) دیوڈر سیسیلی
  - ۳) کتسیاس
  - ۴) هرودت
- ۳۵- اردشیر یکم هخامنشی در ۴۴۴ ق.م، کارگزاری یهودا را به چه کسی داد؟
- ۱) حجتی
  - ۲) دانیال
  - ۳) عزرا
  - ۴) نحمیا
- ۳۶- خواستپس نام یونانی باستان کدام رودخانه بوده است؟
- ۱) دز
  - ۲) کارون
  - ۳) کرخه
  - ۴) شاتور
- ۳۷- در میان جنگ‌افزارهای دوره‌ی هخامنشی، اکیناکس چه بود؟
- ۱) شمشیر بلند
  - ۲) شمشیر کوتاه
  - ۳) نیزه‌ی کوتاه
  - ۴) نیزه‌ی بلند
- ۳۸- کرشه (Krsha) در دوره‌ی هخامنش واحد ..... ، معادل ..... بود.
- ۱) وزن - ۳۰/۱ کیلوگرم
  - ۲) طول - ۵۱/۳۶ سانتی‌متر
  - ۳) طول - ۶۸/۴۸ سانتی‌متر
  - ۴) وزن - ۸۳/۳ گرم
- ۳۹- نفی واقعیت تاریخی ارشک یکم که در میان مورخان دوره‌ی اشکانی در اوایل سده‌ی ۲۰م رایج شد، تحت تأثیر گزارش کدام مورخ کلاسیک بود؟
- ۱) آریانوس
  - ۲) استرابن
  - ۳) پلوتارک
  - ۴) کورتیوس روفوس
- ۴۰- مطالعات لویی واندنبرگ بر روی نقش برجسته‌های الیمایی، چه نکته‌ای را نشان داده است؟
- ۱) استقلال هنر اشکانی
  - ۲) استمرار هنر هخامنشی در زمان اشکانیان
  - ۳) عدم ارتباط میان هنر هخامنشی و اشکانی
  - ۴) عدم ارتباط میان هنر هخامنشی و هنر ساسانی
- ۴۱- در زمان یورش مارکوس آنتونیوس به قلمرو اشکانیان، تختگاه ماد کجا بود؟
- ۱) آدیابنه
  - ۲) تخت سلیمان
  - ۳) فراسپه
  - ۴) همدان

- ۴۲- شیوهی معماری با سنگ‌های بزرگ که در بناهای هخامنشی به چشم می‌خورد، تحت تأثیر معماری کدام تمدن است؟
 (۱) اورارتویی (۲) آشوری (۳) فینیقی (۴) هیتی
- ۴۳- مرکز ساتراپی مصر در اوایل دوره‌ی هخامنشی کدام شهر بود؟
 (۱) الفانتین (۲) پلوزیوم (۳) سائیس (۴) ممفیس
- ۴۴- نیاکان کورش در منشور کورش، به ترتیب چگونه نام برده شده‌اند؟
 (۱) کمبوجیه، کورش، هخامنش (۲) کمبوجیه، چیش‌پیش، هخامنش
 (۳) کمبوجیه، کورش، چیش‌پیش (۴) کمبوجیه، آریارمنه، چیش‌پیش
- ۴۵- الواح خزانه‌ی تخت جمشید از چه موضوعی گفتگو می‌کنند؟
 (۱) پرداخت حقوق کارگران (۲) مکاتبات درباری (۳) میزان مالیات‌ها (۴) نامه‌های اداری
- ۴۶- سرپرست امور اداری و اقتصادی فارس در زمان داریوش چه کسی بود؟
 (۱) اوتانس (۲) فرنکه (۳) گوبروه (۴) گبرياس
- ۴۷- پس از فتح مصر به دست کمبوجیه، چه کسی ساتراپ مصر شد؟
 (۱) آریاندس (۲) ارشامه (۳) تابالوس (۴) گوبروه
- ۴۸- کدام گزینه درباره‌ی خشیارشا نادرست است؟
 (۱) نویساندن کتیبه‌ی «ضد دیوان» (۲) تقسیم لیدیه به دو ساتراپی
 (۳) ویران کردن تندیس مردوک در بابل (۴) دوازده سال نیابت سلطنت در بابل
- ۴۹- کدام مورخ باستانی در ماجرای روی کار آمدن داریوش یکم، همانند کتیبه‌ی بیستون از وجود تنها یک مغ غاصب سخن می‌گوید؟
 (۱) پلوتارک (۲) کسنفن (۳) کتسیاس (۴) هرودت
- ۵۰- بنابر اسناد و مدارک به دست آمده از نسا، در زمان اشکانیان، کدام یک از واژه‌های زیر برای «موبد» به کار رفته است؟
 (۱) آذریت (۲) راسپی (۳) زوت (۴) هیربد
- ۵۱- کدام گزینه کتیبه‌هایی را معرفی می‌کند که مکان آن‌ها تخت جمشید و زمان آن‌ها روزگار شاپور دوم ساسانی است؟
 (۱) ابنون؛ سلوک (۲) ابنون؛ افسای (۳) شاپور سگانشاه؛ افسای (۴) شاپور سگانشاه، سلوک
- ۵۲- بر پایه‌ی نوشته‌های مسیحیان، نخستین گروه‌های مسیحی ایران از میان اسیران رومی شاپور یکم، در کدام شهر پدید آمد؟
 (۱) تیسفون؛ بیشاپور (۲) تیسفون؛ وه شاپور (۳) شادشاپور؛ وه شاپور (۴) شادشاپور؛ هرمزد اردشیر
- ۵۳- بنابر منابع مسیحی، نخستین بار لقب «موبدان موبد» برای چه کسی به کار رفته است؟
 (۱) آذرباد مهر اسپندان (۲) تنسر (۳) کرتیر (۴) مهرنرسه
- ۵۴- بهرام گور چه کسی را بر تخت ارمنستان نشانده؟
 (۱) آرتاشس (۲) زروان داد (۳) مه گشنسب (۴) مهرنرسی
- ۵۵- کدام گزینه درباره‌ی دوره‌ی خسرو انوشیروان درست نیست؟
 (۱) شکست در جنگ لازستان (۲) گردآوری حماسه ملی
 (۳) شکست دادن والرینوس (۴) تقسیم شاهنشاهی ایران به چهار بخش نظامی
- ۵۶- بر روی سکه‌های اردشیر بابکان تصویری از .....
 (۱) اورمزد دیده می‌شود. (۲) اناهیتا دیده می‌شود.
 (۳) اورمزد و اناهیتا دیده می‌شود. (۴) اورمزد و اناهیتا دیده نمی‌شود.
- ۵۷- در زمان کدام شاه اشکانی، مهاجمان سکایی موفق شدند در ناحیه‌ی درنگیان/ سیستان استقرار یابند؟
 (۱) ارد یکم (۲) اردوان یکم (۳) فرهاد دوم (۴) مهرداد یکم
- ۵۸- در کتیبه‌های آغازین ساسانی، از کدام یک از القاب زیر در دربار اردشیر یکم نام برده نشده است؟
 (۱) بیدخش (۲) داور (۳) فرماندار (۴) هزاربد
- ۵۹- شهر سلوکیه در کدام ناحیه‌ی کهن بین‌النهرین ساخته شد؟
 (۱) بورسیپ (۲) اور (۳) اوروک (۴) آپیس

- ۶۰- کدام عبارت درباره‌ی شهر بابل در دوره‌ی سلوکی (حدود ۲۷۵ ق.م) نادرست است؟
 (۱) سکه‌های مسین رواج یافت.
 (۲) سکه‌های سیمین رواج یافت.
 (۳) دچار ورشکستگی اقتصادی شد.
 (۴) نقل مکان اهالی آن به سلوکیه شدت گرفت.
- ۶۱- منظور از شهر قدیم «کرخ بیت سلوک» کجاست؟
 (۱) آمد (۲) آدیابن (۳) کرکوک (۴) نصیبین
- ۶۲- کلروس (Kleros) چیست؟
 (۱) شهرهای یونانی و مقدونی که ابتدا به صورت پادگان نظامی شکل گرفتند.
 (۲) مهاجران سپاهی یونانی و مقدونی که در ازای خدمات خود صاحب زمین می‌شدند.
 (۳) عنوانی است برای نظام اقتصادی رایج در شهرهای یونانی و مقدونی در اوایل عصر اشکانی.
 (۴) قطعاتی از زمین‌های شهرهای مهاجرنشین در دوره‌ی سلوکی که در ازای خدمات نظامی به افراد واگذار می‌شد.
- ۶۳- قیام ایناروس در مصر در زمان کدام شاه هخامنشی اتفاق افتاد و سرانجام آن چه شد؟
 (۱) داریوش اول و بلافاصله کشته شد.
 (۲) داریوش دوم و مدت ده سال بر مصر حکومت کرد.
 (۳) اردشیر اول و مدت شش سال کنترل مصر را در دست گرفت.
 (۴) کمبوجیه و موفق شد جنوب مصر را از کنترل پارس‌ها آزاد کند.
- ۶۴- آدیابن، در زمان ساسانیان ..... خوانده می‌شد.
 (۱) الحضر (۲) ارمنستان (۳) سلوکیه (۴) نودشیراکان
- ۶۵- کدام مورد از اقدامات اردشیر سوم هخامنشی نمی‌باشد؟
 (۱) فتح دوباره‌ی مصر
 (۲) سرکوب اغتشاش کادوسیان
 (۳) فرستادن قشونی بر ضد فیلیپ مقدونی
 (۴) اجازه دادن به عزرا برای رفتن به بیت‌المقدس
- ۶۶- sp dpty^۲ لقب کدام خاندان بود؟
 (۱) اسپهبد (۲) اسپندیاد (۳) زیگ (۴) وراز
- ۶۷- در کتیبه‌ی اردشیر در نقش رستم واژه‌ی «خدايگان» در عبارت «این پیکر خدايگان مزداپرست» به ترتیب از راست به چپ، در پهلوی اشکانی و فارسی میانه چگونه حرف‌نویسی می‌شود؟
 (۱) yz^۲zn . yz^۲n (۲) y^۲ztn . yz^۲n (۳) LH^۲ bgy (۴) bgy . LH^۲
- ۶۸- وقایع نامه‌ی اوتیکوس / اوتیکوس به چه زبانی نوشته شده است؟
 (۱) ارمنی (۲) سریانی (۳) عربی (۴) یونانی
- ۶۹- درباره‌ی مسئله‌ی الگوها در تاریخ کدام گزینه درست است؟
 (۱) الگوهای تاریخی نمی‌تواند ابداع مورخ باشد.
 (۲) یافتن الگوها در تاریخ، خاص فلسفه‌ی تاریخ است.
 (۳) درک تاریخ اساساً محتاج استفاده از الگوها نیست.
 (۴) عمل نگارش تاریخ نمی‌تواند مستلزم نوعی الگوبرداری باشد.
- ۷۰- کدام پرسش به «نقد روشی / روش شناختی» مربوط است؟
 (۱) آیا پژوهش از نظر علمی به درستی سازماندهی شده است؟
 (۲) آیا از این طریق می‌توان فرضیه‌ها را به آزمون گذاشت؟
 (۳) آیا پژوهشگر به موضوع و پرسش اصلی وفادار بوده است؟
 (۴) آیا روابط میان متغیرهای تحقیق با معیارهای علی- معلولی تبیین شده است؟
- ۷۱- کدام گزینه درباره‌ی «نقد بیرونی» درست است؟
 (۱) ماهیت منابع را بررسی می‌کند.
 (۲) محتوای منابع را بررسی می‌کند.
 (۳) به دو صورت سلبی و ایجابی انجام می‌شود.
 (۴) روش و هدف نگارنده را بررسی می‌کند.

- ۷۲- در طبقه‌بندی آمبر از علوم، علوم تاریخی در کدام گزینه قرار می‌گیرد؟
 (۱) علوم جهانی (۲) علوم عقلانی
 (۳) علوم انتزاعی (۴) علوم نیمه انتزاعی و نیمه عینی
- ۷۳- کدام گزینه درباره‌ی ویژگی‌ها و قواعد تحقیق علمی نادرست است؟
 (۱) اجتهادی بودن (۲) توسعه‌ای بودن (۳) قاعده‌ی تجاها (۴) نداشتن قابلیت تعمیم
- ۷۴- کدام محقق معاصر، نظریه‌ی «خوارزم بزرگ» را به عنوان زادگاه زردشت، گسترش داده و آن را شامل نواحی وسیع‌تری تا مسرو و هرات دانسته است؟
 (۱) بنونیست (۲) بیلی (۳) مارکوارت (۴) هنینگ
- ۷۵- خلاصه‌ای از زندگی‌نامه زردشت در کدام متن زیر نیامده است؟
 (۱) بندهش (۲) دینکرد، کتاب هفتم (۳) روایات پهلوی (۴) وجرکرد دینی
- ۷۶- کدام عبارت درباره‌ی کتاب شکند گمانیک وزار درست است؟
 (۱) پنج فصل پایانی کتاب، در دورانی متأخرتر از پازند، به پهلوی برگردانده شده‌اند.
 (۲) یکی از فصول این کتاب، در ردّ کتاب سوم دینکرد نوشته شده است.
 (۳) مؤلفان آن آذر باد یاوندان و روشن، پسر آذرفرنبغ فرخزادان هستند.
 (۴) متن پهلوی آن از میان رفته و امروز تحریر پازند و ترجمه‌ی سنسکریت آن در دست است.
- ۷۷- تألیف کدام کتاب پهلوی در آغاز متن آن، به میدیوماه (پسرعموی زردشت) منسوب شده است؟
 (۱) وجرکرد دینی (۲) پرستنیها (۳) پنج خیم روحانیان (۴) اندرز بهزاد فرخ پیروز
- ۷۸- اصطلاح پهلوی «پامبران اوست» که در کتاب سوم دینکرد به کار رفته، به چه معنی است؟
 (۱) بهدین (۲) خاتم‌النبین (۳) منجی (۴) مقدس
- ۷۹- شرح و تفسیر کدام نسک اوستا در کتاب نهم دینکرد نیامده است؟
 (۱) ورشت مانسرنسک (۲) سودگر نسک (۳) سپندنسک (۴) یغ نسک
- ۸۰- کتاب ..... دینکرد شامل اندرزنامه‌های پهلوی است.
 (۱) هفتم (۲) چهارم (۳) پنجم (۴) ششم
- ۸۱- ششمین نسک از نسک‌های اوستای عهد ساسانی چه نام داشته است؟
 (۱) اوگم‌دیچا (۲) ویثانسک (۳) وندیداد (۴) هاذخت نسک
- ۸۲- از کتیبه DB، به جز نسخه فارسی باستان، عیلامی / ایلامی و اکدی، تحریری ..... نیز باقی مانده است.
 (۱) آرامی (۲) بلخی (۳) خوارزمی (۴) سغدی
- ۸۳- «رویدادنامه‌ی آدیابنه» تألیف ..... در اواسط سده‌ی ..... میلادی است که ..... آن را ..... دانسته است.
 (۱) پینهاس - ۵ - شابو - معتبر (۲) پینهاس - ۶ - زاخاو - معتبر
 (۳) مشیحا زها - ۶ - زاخاو - بی‌اعتبار (۴) مشیحا زها - ۵ - شابو - بی‌اعتبار
- ۸۴- پایه‌گذاران مکتب تاریخ نگاری ..... به روش شناسی نو، ایجاد مدل‌های جدید ذهنی و عاریت گرفتن از دیگر رشته‌ها پرداختند، این مکتب در فرانسه شکل گرفت و واکنشی شدید نسبت به سنت تاریخ نگاری رایج قرن نوزدهم بود.
 (۱) آنال (۲) پوزیتیویسم (۳) تجربه‌گرا (۴) رانکه
- ۸۵- در رویکرد کدام مکتب فلسفی به تاریخ، همچون روش دانشمندان علوم طبیعی، ایده‌ی غالب و محوری آن است که می‌توان با دریافت اطلاعات تجربی، ارتباط منطقی (علت - معلول) میان گذشته، حال و آینده را دریافت؟
 (۱) آنال (۲) پوزیتیویسم (۳) تجربی (۴) رانکه

۸۶- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) وقایع نامه‌ی میکائیل سریانی از منابع تاریخ دوران اشکانی است.
- ۲) وقایع نامه‌ی یوشع دروغین شامل رویدادهای سال‌های ۴۹۴ تا ۵۰۶ م است.
- ۳) جغرافیای منسوب به موسی خورنی از جهت بررسی جغرافیای تاریخی دوران ساسانی اهمیت دارد.
- ۴) کتاب تکذیب و ردّ فرق دینی، اثر از نیک کلبی، و به زبان ارمنی است.

۸۷- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) «وقایع نامه‌ی قیصر» نوشته اورلیوس ویکتور برای مطالعه‌ی تاریخ ساسانی به کار می‌رود.
- ۲) مفاتیح العلوم خوارزمی شامل مطالبی درباره دیوان و خراج دوره‌ی ساسانی است.
- ۳) وقایع نامه‌ی الیاس نصیبینی در قرن سیزدهم میلادی نوشته شده و برای بررسی دوران ساسانی به کار می‌رود.
- ۴) تاریخ قم و تاریخ سیستان به منظور بررسی رویدادهای دوران اخیر ساسانیان و آغاز دوران اسلامی مفید است.

۸۸- کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) پارتیکا، اثر یوستین از منابع تاریخ دوران اشکانی است.
- ۲) چاپارخانه‌های اشکانی، اثر آریان از منابع تاریخ دوران اشکانیان است.
- ۳) «وقایع نامه‌ی نبونید» از شکست و دستگیری آستیاگ به دست کوروش یاد کرده است.
- ۴) مفصل‌ترین روایت موجود درباره‌ی نبرد کوناکسا در متن کنونی کتاب کتسیاس آمده است.

۸۹- کدام گزینه درباره‌ی «متغیر وابسته» درست است؟

- ۱) ویژگی آن کمی بودن است.
- ۲) معلول متغیر مستقل است.
- ۳) بر متغیرهای دیگر تأثیر می‌گذارد.
- ۴) رابط میان متغیرهای دیگر است.

۹۰- کدام گزینه درباره‌ی «فرضیه» درست است؟

- ۱) می‌تواند مصادیق زیادی داشته باشد.
- ۲) به روش قیاسی به دست نمی‌آید.
- ۳) حالت کلی ندارد.
- ۴) حالت کلی دارد.